

ЭРТЕМДЕННЕРНИН
САЛЫШКЫНЫ

терийн Кол шавийн чалынга — ССРЭ-н камлаадаа минхирин бигрмэ дэчүсү Совет Эвигийн Маршалы депутат С. Ф. Аромоев совет делегацийн Кеневага боттуг, чогумчада болташ ооң биле кады приципнаадыр туружун бүрүк биле чүүдүдүгүмизини ширгилеринг өмүрүзүндө илгерилээн.

болшаг термоядролуг дайымын кыйжанын улгаттырынынга чедирип турар политика боттадырларын ораалдагы турар салдарлыг күштер АКШ-та, НАТО-нуң өске-дээрчуртарына бар болуп турар. Ону бызгадаалаан, бирок империализмин дайыма белеткедерин хайгаарап бузууза Армияның болсаг Флотуз дайычы белегин туруптуз-биле сайырцайгызымыз турар бис деп, депутат чугаллаан. Водуэвүст аймак чогуруувусту күш дөгөжиникинге алдырбас бис, АКШ-тиң болсаг НАТО-нуң башагында СССР-деп айткан Варшава Керөөнигиң чурттарында артык күштүг болучоруну болдурубас бис.

Жепевага болган ужурижымнык Коммунист партияның тайбынга мынкаштыг деп дашыкча политиктиг у

нышымсызнык боттадырарын, кичи оруунга чугула у-чад болган деп, ВПССтин дагы газы депутат С. А. Шалаев медегелет.

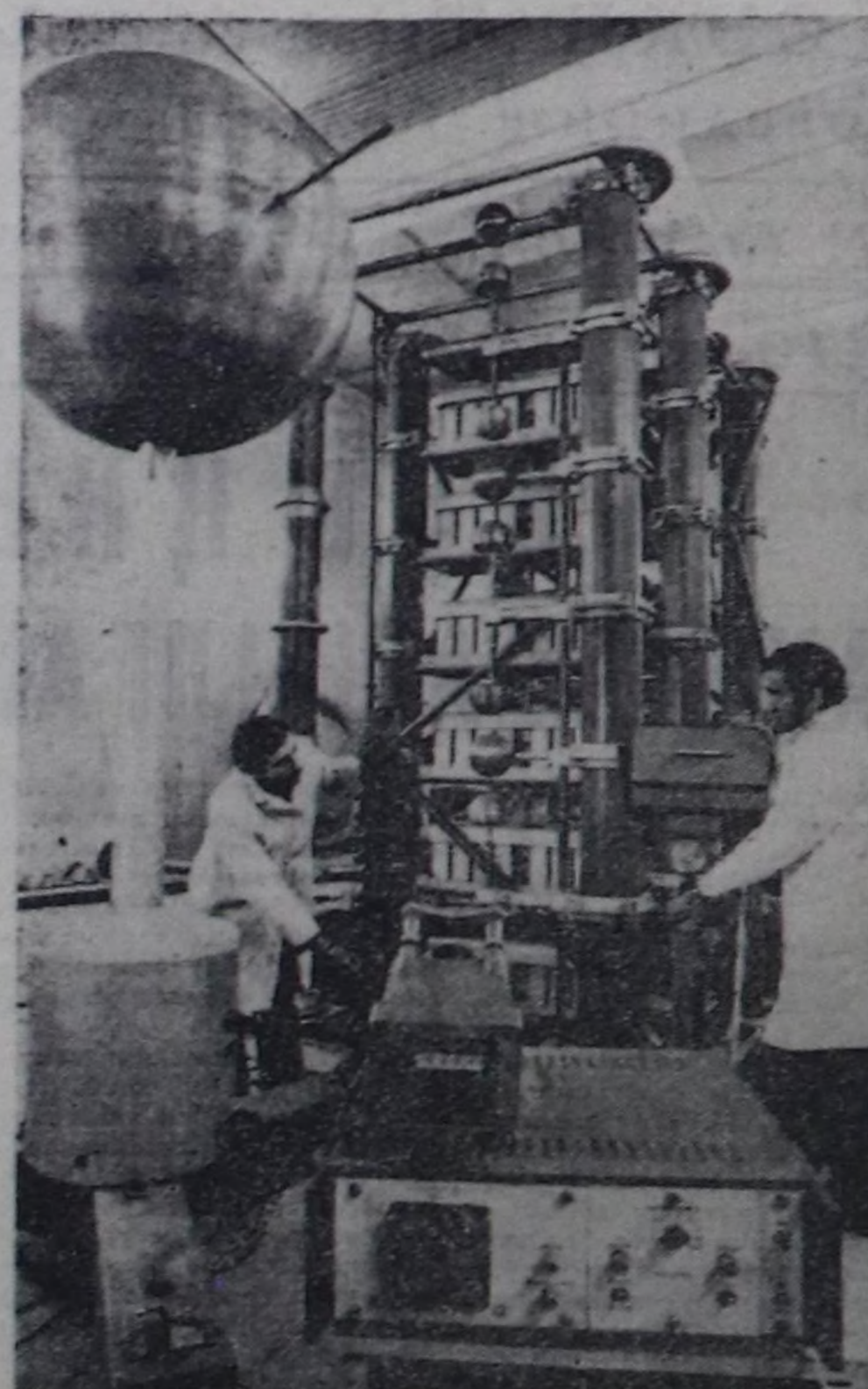
Дайыга удуз шымчозоникни куштедиринге, дегейте тайбын чылы кылдыр КНО-нуң чарлаамы келин 1986 чыл, Май Бирини 10 чыл соон аягыча чоинарын демделерин чыл тайбын болгондай аялыа чоң чорук даял демселете шимитпиги дая болдурунга ча болунар агарлар ам тургустунуң туралар, оратор оңаылап демделээн.

Ооң соонда СЭКП ТК-нын секретари депутат Е. К. Лигачев чуве чуталаан.

ССРС-нин Дээди Советинин ийи палаталарынн даштыкыс черектер талаам-биле ко-миссияларынч каттыккан куралы бугун болган деп, оң чуталаан. «Жеңеяла Дээди деңгелге совет-америк узуктар шымчыкыннн түнелдеринин болган дегейте байдалын дутайыла». ССРС-нин Дээди Советинин доктаянынн тэлевизион сессияга кырун биле Дээди Советинин комиссиялар киирге, Доктаал таякчалар Е. К. Лигачев номчалаан. Ук докталаал депутат

ССРЭ-нің Дээди Советинин
он бирги чымыжының дөрткү
сессиясы ажылын дооскан.

(СЭТА).

АЗЕРБАЙДЖАН ССР. ССРС-иң Энергетика болган
электрликдиге министерствонун энергетикаың И.
Есман атты эрем-минчилек институтун аялдан кыл-
ган чүдлерин Москва, Согу Кавказта, Казахстанда
болган Сибирде, республиканың электри четкилеринде
болган электростанцияларында — кайда-даа ажыгап ту-
рар.

Объектилерни чаңаңдан камгалаары, Урал-Сибирь-Казакстаныи энергосистемалары даямшыгы үзүгү ачуугу, токтоу даямчыларын чурутуу таарымтын түгүзүгү энергетиктерин бүүдүрүгө, долгандар туурал бөдүстү камгалаары, энергия даямгер-херекселдерин даямчылыкка камгалаары, Азербайжандын одалга-энергетиктерге комлексиизини көгөздүүдүн биш буюрууга айтыр талалы-башкылар — эртемден энергетиктерини ол болгаш есе-даямчал кылган чүүддерин херек мырында калба-башкылар туурал.

Беш чыдамын, тесендин бөрү институтун коллектив
Улус аймагы-айгымга чүс аягы аягыда непердеп кий
Оң экономикага аягы 10,5 аягы миллион руб
болган. Биргөр чутаадага, бир рубльге чаргылд ү
рубльдин оргулагын берген.

Институттун элзон каш аямыдап кылган чүүлери
СССР-нин Улус аймагы-айг чедишчилерининч делег
ыме, Болгарияга, Венгрияга, Анголага, Шри-Ланкага
Финляндияга делегел делегелерине көргүсүн. Ленирта
гине, ГДР-нин өрмөдөннөр-биле кады аямыдажыга бо

ЧЗРУКТА: инженер Г. Рустамов (солдағи талазында)
болган Х. Валиев оларның керекселди шенедилерге белет
кеш тувары.

О. ЛИТВИННИЦ фотозу.
(СЭТА-нын фотохрониказы).

КАНСК-АЧИНСКИНИ
ХӨМҮР-ДАШ БАЙЛАК
ДЕВИСКЭЭРИНД

Беренчиги түрүндө турган аларга, Ол дээр-
ге байыркылар болгон оорун-
норк база ажилдарына хөө-
кө чоруктуу үлдөсүн. **А**
Ажылда жеткестерин, ку-
лаарлардын чыгыштан кел-
гендерин, кыргыз чыгуула-
рына, «Кымыз туку» союзтуу
директору В. Куулар, ол бу-
гүнкү чыдаагыны аамдылар-
дын социалгистик омур-хем-
кемине дүүшүп, ажылды ту-
ралаанда кылып, дуңдаа-
лаар, хуу аамкы стөр, чычу-
уулар, кыргыздын кыргыз-
кыргыз дөмдөткө, «инди
бузар жикчилери сойгалаа-
коммунистер база бар. Ы-
дыгларга партияны пымын
кемчег көргүзүшү СӨКК
тавынын» өскерилеринин
кирери чыгуула» деп сая-
лаа.

Партия конференциязын «Коммунизмге орук» сохтоз той хойжуу, Тыва АССР-ин Дээдэ Соведин депутат Момгунт Кузнецмаа, Халда гайтгай оруткам шкөөлөмүн башкыны Армылда Вазоол амалдырлар-халдырларга бугуруу эргеленип дааринчыны Вера Сат, Чаа-Суурдаа Чинчыт Сөксөгит Уйуук, Халда гайтгай кедээ Соведин куускомуну дагварга Иван Тувакпей, «Коммунизмге орук» сохтозга мезамчин Чинчыт Серен-Доржу болгаш оон-даа эскерлер СЭПК райкомуну башкарылгыла чогуру анализ

Конференцияның ажылыгына СЭКП обкомунун бюро кезинде, Түзгө АССР-ниң Дөдө Сөвединиң Президиумунун Даргазы Ч.Д. Б. Ондар киришкен. Ол районду парти-организацияныкың ажылыгына чогуур үнеледи берген болгач четистерди чайладырыкың оруктарын айтып, арга сүмөзүн берген.

КРАСНОЯРСКИЙ КРАЙ. Канск-Ачинский жезуи орав
сиздор будурлуге комплексиция Бородино жемур-даш
адреси чыл санында 25 миллион тонна «кара алдыны»
рип турар.
ЧУРУКТА: демир-орук вагоннарына Бородинонуң жемур-дашын чудуруп турары.

конференциязындан

район конференциязындан

3-кү арын. 1985 ч. ноябрь 29

Үндэг-даа болза, эконо-
миктиг болгаш социал хөг-
жүлдөний планын күүседири-
биле чорудуп турар хемчег-
лерде четпестер база эвэсш
эвес дээрини президиум ке-
жигүүнери айтыкканнар.

ШЫЛГАДДАНЫ ХҮННҮНҮ ДУЖААР

АЖЫЛГА ИДИГЛИГ БОЛУРУ-БИЛЕ

МОЛДАВ ССР. Михай Волонтир — театрың болгаш киноңуң сурагыл актёр. Беликинни В. Александр атыг жөгүм-шин театрың артизи. Төрөн театрың спешантыга ол чедер ролду күүсеткен. Бир ролдан эскеңизге шийчир тура, ол сена уран чүүлүнү — драманың, шоудулук комедияның, трагедияның айгы-айгы жайларың шийгөдип алган. Чоокта чаа М. Волонтир театр режиссёру апарган. А. Дуларетиң «Кежэ» деп шийзини ол тургускан, ук шийи Тийелеттең 40 чылынга турсааткан республика конкурсуна эң эки деп үнелеткен. Михай Волонтир көркүчүлөр совет Чепектиг Күмүшкүң дайынчыларыга турсааткан «Онаа кичөөң салыр зона», «Харым көш», «36—80 дөрбөлчөгө таарылга» деп фильмдер оң кинога ажылдап келгени билер. М. Волонтир «Буган Висла чедир» деп кинога Петр Вершингораның, «Цыганга» Будзайки, XVIII чүс чылдың молдав күрүнө болгаш хой-нята ажылдакчы Дмитрий Кантемирин ойлаан. Актёр чурттуң киносулдарының чээрби беш фильминде ойлаан.

Михай Волонтир — ССРЭ-нің улустуң артизи, РСФСР-нің болгаш Молдав ССР-нің Күрүнө шайнадарының лауреады.

ЧУРҮҮКТА: кудумчуга хол үжүү салып турары.
М. ПОТЫРНИКТИН фотоу.

СЭТА-ның фотохрониказы.

«ШЫНГА» ХАРЫЛАП ТУР

Драматург Виктор Кен-оолдун «Хайраан бот» деп шийзиниң сөөлүг тургузулганыга хамаарыштыр солунуң номчуучулары эрткен ий чылда боттардың саяал-ооналарын, чамдык чүүлдер дугайында таарымнан бодалдарын илереткен чагаларын редакцияже чоруулап келгенер. Благыга жөгүм-шин театрың бектеги сезону аяктыгып турда, «Хайраан бот» баштайгы үкүртүлгөңизге хамаарыштыр көркүчүлөр солуну он ажыг чурттан чоруткан. Көрүчүлөр шийиниң режиссуразында алыс ханы өскерилгелерин киргенинге, ылайык шийиниң финалында, ол ышкан шийиниң чурук каасталганыга хамаарыштыр таарымнаа бодалдарын илереткен. Малчин О. Тас-оолдун «Көрүчүлөр бодалы» деп кыска материалы бо чылдың октябрь-10-да, илженер В. Кен-оолдун «Шийин көргөш» деп материалы октябрь 17-де

«Шынга» парлаттыгылаан. Редакцияга келген, көркүчүлөң хой саныг чагаларын республиканың Культура министрствонун харымсалгалыг ажылдакчыларына база таныштырган. Бо бүгүңүң түнелинде бо чылдың ноябрь 9-та жөгүм-шин театрыңа «Хайраан бот» хой-няти көргүзүлгөңиз организастаан соода, көркүчүлөр конференциязын эрттирген. Аңаа хой саныг кижини шийиниң режиссура болгаш чурук каасталганыга, черле ычаш шийде кирген өскерилгелерге сатыш сеткилинин ханызындан таарымнаа турарын илереткенер.

Бо бүгүңүң түнелинде Культура министрствонун улус чурук чөвүлсү тус-хай хуралды эрттирген. Аңаа дараазында шийиниң хурал алыс республиканың культура министери А. Серен-оолдун «Шийин көргөш» деп материалы октябрь 17-де

чаар редакцияга дыңдап турар: «Тыва АССР-ның культура министрствонун улус чурук чөвүлсү хуралында В. Кен-оолдун «Хайраан бот» деп шийиниң театрың тургусканы сөөлүгүң чуралап келген. Режиссёр С. П. Петренкога болгаш хол чурукчу В. П. Шулгага дараазында даалганы берген. Бир ай хуусаа иштинде шийде болдунган чет-нестери экижидип элер болгаш оң шынарын экижидер. Кара биле Седитиң ову-хевирлериниң трактоомазы күштелдир, ол ышкан шийиниң каасталганын чөгүмчүл кылдыр көөр.

Шийиниң дугайың чуралап келген эртемденер, искусствоведтер, культура ажылдакчылары киришкен. «Хайраан бот» деп шийиниң дугайында «Шынга» материалын бижөөн көркүчүлөр алысшында шак мындай байдалды харыны редакция берип тур.

ЮБИЛЕЙГЕ ТУРАСКААТКАН

Тываның жөгүм-шин театрың алыска Кызылдың медицина училищезиниң үнелестетип тургусканын бээр 40 чыл болганыга турсааткан бай-биргил кезе болган.

Ук кезеңи Тыва АССР-ның надыс калкының министрлик орнаачызы Ч. Тас-оолдун аяктай. Училищениң тургустуңанындан бээр 40 чылыңың дугайында оон директору Е. Влинова илет-кеп кылган. Ол болуңуң илет-келине Тываның алыс-бүрү булуңдарында иделкейлиг ажылдап турар училище доор-дучуларың база тургуу-дарың дайынчылары хоочун балкыларың дугайың оонап айткан.

Училищениң баштайгы доор-дучулары 1948 чылда болган. Ычан медицина ортумча эртемни доор-дучуларың алыс-бүрү булуңдарында оон директору Е. Влинова илет-кеп кылган. Ол болуңуң илет-келине Тываның алыс-бүрү булуңдарында иделкейлиг ажылдап турар училище доор-дучуларың база тургуу-дарың дайынчылары хоочун балкыларың дугайың оонап айткан.

Училищениң баштайгы доор-дучулары 1948 чылда болган. Ычан медицина ортумча эртемни доор-дучуларың алыс-бүрү булуңдарында оон директору Е. Влинова илет-кеп кылган. Ол болуңуң илет-келине Тываның алыс-бүрү булуңдарында иделкейлиг ажылдап турар училище доор-дучуларың база тургуу-дарың дайынчылары хоочун балкыларың дугайың оонап айткан.

Училищениң баштайгы доор-дучулары 1948 чылда болган. Ычан медицина ортумча эртемни доор-дучуларың алыс-бүрү булуңдарында оон директору Е. Влинова илет-кеп кылган. Ол болуңуң илет-келине Тываның алыс-бүрү булуңдарында иделкейлиг ажылдап турар училище доор-дучуларың база тургуу-дарың дайынчылары хоочун балкыларың дугайың оонап айткан.

Училищениң баштайгы доор-дучулары 1948 чылда болган. Ычан медицина ортумча эртемни доор-дучуларың алыс-бүрү булуңдарында оон директору Е. Влинова илет-кеп кылган. Ол болуңуң илет-келине Тываның алыс-бүрү булуңдарында иделкейлиг ажылдап турар училище доор-дучуларың база тургуу-дарың дайынчылары хоочун балкыларың дугайың оонап айткан.

Училищениң баштайгы доор-дучулары 1948 чылда болган. Ычан медицина ортумча эртемни доор-дучуларың алыс-бүрү булуңдарында оон директору Е. Влинова илет-кеп кылган. Ол болуңуң илет-келине Тываның алыс-бүрү булуңдарында иделкейлиг ажылдап турар училище доор-дучуларың база тургуу-дарың дайынчылары хоочун балкыларың дугайың оонап айткан.

А. ДЫРТЫЙ-ООЛ.

БУЯНЫҢ ДУЗА

Никарагуаның Чинанега департаментиде совет госпиталь-дың эмиplier 200 муң дугаар пациентини хулуз алган. Он муң никарагуага дуза чедирип турганы-биле демей, аңаа база чогуур эмич дузанын чедирген. Улуг уерлиг чачыгун уруундан айыылга таарышкан Никарагуаның барыын талкы районнарыга дуза чедирери-биле совет эмиplier 1982 чылдың майда аңаа чедер бергенер. Олар буныгын хулузгелерни күтүскөш, никарагуа чачыгун дилзөөн бугуаар госпитальга ажылдап турган эмиplier Чинанегага артып калганыр. Ол уеден бугине чедир совет эмиplier муң-муң калганыр. Ол уеден бугине чедир совет эмиplier муң-муң калганыр. Ол уеден бугине чедир совет эмиplier муң-муң калганыр.

ЧУРУНТА: терепет А. С. Давыдов (Рязаньдан) биле эмич сестразы Нелли Сучкова (Горькиден) Чинанегага госпитальда эртенги көрүлде үезинде.

СЭТА-ның фотохрониказы.

СОЛУН ЭРТКЕН

Чаа талевиле бугуаар туту-тукан чаа Культура бажымын Жданов атыг сохкозун төвү Ал-Тал суурда ажылгала кирген.

Культура бажымының ажылдыкшынынга турсак-кавтан байырлыг митинг-ни, оң соода уламчалаа спортчу оюнарын, концерт-тери чон улуг сохургал-биле көргөн.

Культура бажымынга болгаш спорт залга оон-тоглаа кежээ орайга чедир тургучу-лун. Тыва АССР-ның жөгүм-шин театрың хоочун болгаш анык артистериниң кон-церти хендергежерлер со-хургаткан. РСФСР-ның ал-дарыг артистери Х. Конгар, Л. Солун-оол, Тываның ком-сомоал шаңналың лауреады Д. Барытмаа, артист Р. Серен-оол болгаш оон-даа өскелер урак талантты-биле чоңуң хундүктелни чаалап алган-нар. Торталгыңың, Ий-Тал-дың бот-тынгырт артистери база ол хун хендергежерлерге солун программалыг концерт-терин көргүскенер. Спорт зал, клубтун көркүчүлөр залы, сцена кыры ол хун би-чин-даа хоолаан.

Хол бөмбүлөг республика-ның сес шыраак командазы аңаа чаладып келгеш, ой-наан. Чидиг спортчу демисел-диг түнелинде Кызылдың педагогика институтуңуң най-бардыг командазы бирги черни алган. Ийги, түшү черлерге «УТКА 25 чылы» сохкозтун, ждановчуларың командазы төлөтп болган-нар.

Спорт залдың делгем шөл-лүге 32 шыраак мекенин хуерин чымган чон соху-рат көргөн. Бодуңуң уу-ру-лаңкычыларын киник охтат турган, Жданов атыг сохко-зун мөгези Валим Домужук шүтүлгөн. «Улуг-Хая» сохко-зун мөгези Д. Шожал үжүр-лешкен. Ждановтан В. На-тиль-оол, Хову-Аксимдан В. Монгуш үшүк-дүртүк чер-лери алгылаан.

Э. ДОНГАК.

К. ООЛАК.

ЧЕМПИОНАТТЫҢ ТҮҢНӨЛДӨРҮ

ЛЮПЕРН. (СЭТА). ССРЭ-ның, Венгрияның болгаш Анг-лияның ыштыраачылары Швейцарияның ол хоорайыга болгаш делегейиң баштайгы командалар чемпионатыга тус-тузуңда алыш, мейгүн болгаш хуер медалдарын чаалап алганыр.

Соңгаараткан салгылары ойнаа доор-дучуларың соода маргалазың түнел табиназы мындай болган: 1. ССРЭ — 37,5 саныг; 2. Венгрия — 34,5 саныг; 3. Англия — 30,5 саныг; 4-5 — Румыния болгаш Фран-кия — кайык-даа 28,5 саныг; 6. Швейцария — 27,5; 7. Кызыл — 27 саныг; 8. Аргентина — 25,5 саныг; 9. ГФР — 23,5 саныг; 10. Африка — 7 саныг болган.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

НОВАЯ 29-ТА
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

8.00 — «Уе». 8.40 — Эр-тенги гимнастика. 8.55 — Би-рини уруларын чогаалды-ла. 9.30 — «Дарг амьтан-нар амьдалы». Дамчы-дыгытаны Н. Н. Дроздов чо-руулар. 10.30 — «Дес строч-ки мелкии шрифтом». Уран-чен фильм. 12.00 — 12.05 — Медзээр. 14.15 — Медзээр. 14.35 — «Дюверне молодий». Док. телефильм. 14.55 — Орус чутга. 15.25 — «Чалым-назым». Тележурнал. 15.55 — «Демиселдиг болгаш киле-нөшкүңиң поэзиязы». 16.25 — Тоолда аалдап келген. «Вук». Мультиплика. 1 бол-ган 2-ти сериязы. 18.00 — «Кадь амьдалыжыла». Теле-журнал. 18.30 — Док. фильм. 18.45 — Бегүн делегейде. 19.00 — Мультифильм. 19.20 — «Видлигир-даа болла, а-дептин». 20.20 — «Лексвал-фантазия». Фильм-концерт. 21.00 — «Уе». 21.35 — «Ки-нопапарама». Дамчыдыгыт-ны кинодраматург Д. К. Ор-лов чоруулар. 23.15—23.30 — Бегүн делегейде.

ИЙГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

8.00 — Эртенги гимнасти-ка. 8.15 — «Мой дом—я се-ле». Док. телефильм. 8.35 — Төгү. 4-й класс. Ка-питалистг фабрикада. 9.05; 12.30 — Ангил дм. 10.05 — КПТУ сургууларынга. Ни-ти биология. Эскериниш-кениң типтыры. 10.35; 11.40 — География. 5 класс. Чер шимчөөшкенини. Ву-жаннар. Гейзерлер. 11.05 — Р. Гамзатовтун апыраагы. 12.10 — Бойлус эртеми. 4 класс. Хат болган оң ажы-лык. 13.00 — Азынның шко-лазы. 13.30 — «Великий воин Албани Саладарбе». Уран-чен фильм. 15.25—15.30 — Медзээр. 18.00 — Медзээр.

КЫЗЫЛДАН
18.20 — Док. фильм. 18.30 — П. Шено — «Кадь бо-лу-нар». Тыва жөгүм-шин те-атрың шийини.

МОСКВАДАН
20.00 — «Тамчыг уду-лар, чаштар!». «Доктор Ай-болит». 2-ти кезе.

КЫЗЫЛДАН
20.15 — Телемезелер. 20.25 — «Азия төвү». Медзээр. 20.55 — Чарладар.

МОСКВАДАН
21.00 — «Уе». 21.30 — 22.55 — «Олимпийский». Спорт ордууңдан концерт.

(Солунуң даразында номери декабрь 1-де үнер).

Редактор В. С. ШАРВАН.

НОВАЯ 29-ТА
«НАЙРАЛ»: «Кот илет по следу» 9.30, «Сезон любви» 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 шактарда.
«ПИОНЕР»: «Потерялся слон» 9.30, 11.10, 13.00, «Необдуманный шаг» 15.00, 17.40 20.20 шактарда.
«ВОСТОК»: «Мужчины

есть мужчины» 15.00, «Пока пролетит осенний дождь» 16.30, 18.20, 20.10 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Горел не-веста» 16.40, 18.30, 19.30, «Шутки в сторону» 11.00, 14.30 шактарда.
«ЕНИСЕЙ» ж/б: «Жизнь отважного капитана» 18.00, 20.00 шактарда.

градус, хүндүс 13—18 гра-дус соор.
Кызылга чута булуттаар, чабас. Хат пошалак. Хүндүс 9—14 м чедир хат күштелер. Дүң 23—25 градус, хүндүс 15—17 градус соок болур.

Автомобилге хат кош-лак, биссанаар, дүвүлөр, Тайгакталыр, көстүрү эки.

ЧАРЛАДАР
Кызылдың № 1 колло проф-техучилищезинге 1985 чыл-дың ноябрь 30-де сургуулар-ның төрөлөр хуралы болу-рун чарлап турар. Аңаа ала-

мелерин болгаш төрөлдериниң кээрин чалап тур.
Хурал 11 шакта эгелер.

ДИРЕКЦИЯ.

Кызылдың кедээ ажыл-агый техникумуңуң Урана Чоор-ооловна Монгуштуң адыңга 1985 чылдың март

2-де тывысканы ЕТ серияты № 522213 дипломунуң чите-ниң барымдалааш, ону күш чок деп санаар.

Чатгыр № 3177.

ШЫН Редакцияның адреси:

667000. Кызыл, Шетиякы болгаш Кравченко кудумчуу, бажың № 3. Телефоннары: редакторлук 2-24-63, редакторлук оралкыларының 2-25-24, 2-23-54, харымсалгалыг секретарият 2-23-35, секретариаттың 2-23-35, партияның 2-21-27, информатив кылдыңың 2-20-60, культура кылдыңың 2-23-54; кедээ ажыл-агый кылдыңың 2-21-47, корректорларын 2-27-41, бухгалтерияны 2-12-45, солун келбей барганда 2-32-75 телефонче болгаар.

Солун неделеле 6 катар үнер.